

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMĂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

„Că se cuvine Episcopului să fie fără de prihană, ca un iconom al lui Dumnezeu, nefăcând spre plăcerea sa, nesemeț, nemânios, neocăritor, negrabnic a bate, ci iubitor de streini, iubitor de bine, întreg la minte, întru curățenie, drept, cuvios, înfrânat.“
Tit, 1, 7-8.

DESCHIDEREA ADUNĂRII EPARHIALE ȘI SĂRBĂTORIREA P. S. EPISCOP NICOLAE IVAN

Duminecă în 26 l. c., au avut loc în Cluj două evenimente mari: deschiderea Adunării eparhiale și sărbătorirea în cadre deosebit de festive a venerabilului ierarh Nicolae Ivan, Episcopul Vadului, Feleacului și Clujului, care a împlinit patriarhala vârstă de 80 de ani.

Dimineața la ora 10, la Catedrala ortodoxă s'a oficiat un serviciu religios de P. S. S. Episcopul Dr. Ioan Stroia al armatei, asistat de prot. Dr. Sebastian Stanca, cons. eparh., arhidiacon Dr. I. Vască, rect. Acad. teol., prot. Vasiliu, Baba, Furdui, Popa, pr. Goron și Bogdan.

Corul teologilor, condus de dl prof. Dr. V. Petrașcu și corul mixt al episcopiei, condus de dl prof. A. Bena, au dat răsunurile.

La serviciul religios au participat reprezentanții autorităților, dl Al. Lapedatu, ministrul cultelor și P. Sf. Sa Episcopul Nicolae Ivan.

La întoarcerea P. S. Episcop delă catedrală, un grup frumos de cercetașe și cercetași, condus de dna Sanda Mateiu, inspectoarea cercetașelor și dl prof. S. Goia, au defilat în fața palatului episcopal și au prezentat felicitări P. Sf. Sale, oferindu-i numeroase buchete de flori.

Deschiderea solemnă a Adunării eparhiale.

După liturghie, întreaga lume a trecut în sala festivă a episcopiei, unde a fost deschiderea festivă a Adunării eparhiale în prezența dlui ministru Lapedatu, Episcop I. Stroia, prof. univ. I. Lupaș, prof. N. Drăgan, primarul orașului, prof. Ștefănescu-Goangă, rect. universității, prof. Valer Moldovan, prof. V. Stanciu, prof. I. Goia, prof. V. Ghidionescu, prof. M. Șerban, consilierii eparhiali Dr. S. Stanca, Dr. V. Sava, A. Ludu, L. Curea,

consilierul de Curte P. Rădulescu, prof. Teșosu, insp. școl. Gh. Popa, generalii Marosin și Ivașcu, I. Popescu, primar Reghin și deputații eparhiali.

Intrarea în sală a Prea Sf. Episcop Nicolae Ivan a fost salutăată cu ovații îndelungate, iar corul teologilor a cântat: „Mulți ani trăiască“.

Discursul P. S. S. Episcopului Nicolae Ivan.

P. Sf. Sa Episcopul Nicolae Ivan luând cuvântul, a deschis Adunarea eparhială prin următorul discurs:

Hristos a înviat!

Domnilor deputați,

Cuvântul meu la praznicul de azi — este înainte de toate o rugăciune smerită în fața Tatălui ceresc, — care m'a învrednicit la vârsta împlinită de 80 de ani, să deschid adunarea din acest an, înconjurat de distinșii și aleșii fii ai bisericii, — vrednicii mei colaboratori și sprijinitori în toate cele bune și de folos pentru eparhia noastră.

Dacă fac o reprivire la cele ce am aflat aici acum 16 ani, când am descălecat în Cluj, — ca trimis al adunării eparhiale din Sibiu, ca să organizez nou înființata Eparhie a Vadului, — sufletul meu e cuprins de o adâncă emoție, căci umilirea în care ne găseam atunci s'a prefăcut azi în mândrie, sărăcia în bună stare, lipsa în mulțumire, iar fâgăduința ce am pus înaintea lui Dumnezeu la alegerea mea de Episcop, că nu doresc decât atâtea zile delă Dumnezeu pân' ce pot fi de folos Bisericii, în slujba căreia stau de 58 ani, cu tot devotamentul, cu toată ființa mea, cu toată răspunderea înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor, s'a împlinit.

În momentele aceste festive, pot zice că am avut noroc, — pe lângă experiența ce am adus-o aici, — căci ori ce am întreprins spre binele bisericii a fost încoronat cu succes.

Mai zilele trecute, cercetându-mă în reședința cea nouă un mare prieten al eparhiei, și-a îndreptat din fereastră privirea spre marea catedrală și spre parcul care s'a deschis, înveselind tot jurul, și în bucuria lui nemărginită, mi-a spus: „ce ar zice un călător plecat din Cluj în 1918, — dacă s'ar întoarce azi — și ar

vedea ce ai realizat? Eu cred, că de ar fi călătorul român, i s'ar umple ochii de lacrimi de bucurie, iar de ar fi strein, s'ar întoarce cu durere iarăș în țara de unde a venit.“

Moralul preoției noastre s'a ridicat, credincioșii noștri de pretutindeni din cuprinsul eparhiei, privesc cu dragoste la munca ce s'a desfășurat aici și aproape în toate centrele vechi și noi, până la îndepărtatul Maramurăș, și rămâne o carte deschisă istoria celor 16 ani dintâi ai eparhiei reînviată a Vadului, Feleacului și Clujului, din care se poate citi tot sbuciumul, toată energia și tot darul lui Dumnezeu. Insuși ctitorul care-și doarme somnul de veci în mănăstirea delă Putna, ne trimite din înălțimea cerului, unde tronează, toată binecuvântarea și toată mulțumita sa.

Următorului meu în scaun îi las o moștenire: și ușoară și grea. Ușoară, căci bazele trăinice și existenței eparhiei sunt puse și înfipte în pământ roditor și în stânci de piatră; grea că va trebui să se facă tuturor toate, să muncească din straja dimineții până în noapte, să nu aibă pretenții exagerate, să fie modest, temător de Dumnezeu, ne iubitor de argint, și să cultive raporturi de sinceră apropiere către toți, de iertare pentru cei ce greșesc, de îmbărbătare pentru cei mai timizi, și nici odată de asuprire față de nici un fiu al eparhiei, pentru că numai cu aceste calități se poate menține ceea ce s'a câștigat și va putea augmenta patrimoniul ce-i lasăm.

Având acestea în vedere, m'am gândit, ca la etatea mea, să-mi caut, pe lângă bunii sfinți de azi, și un vicar arhieru, pe care să-l introduc în tainele artei de a cârmui biserica, după chipul și asemănarea lui Dumnezeu.

Omul aflat de mine n'a întâmpinat aprobarea Sfântului Sinod, pentru că cu toate calitățile alese și distinse, nu împlinise vârsta reglementată de 35 ani și a trebuit să mă resemnez în fața rigoarei legii, care însă durere nu se observă și nu s'a observat în toate cazurile.

Voiu căuta deci, pe lângă toate insuficiențele inerente vârstei, să continui singur, ajutat de ai mei de până azi, să duc mai departe povara slujbei și a bătrânețelor.

Tot ce mă doare e, că de 4 ani n'am mai putut cerceta pe iubii mei credincioși, cum am făcut până la 1931. Îndrept deci către toți un cuvânt de iertare, pentru motivele cari

mă împiedecă de a-i cerceta, a-i întări și mângăia, cum aș dori din tot sufletul.

Examinând rapoartele consiliului, veți afla că luptăm cu mari greutăți financiare, cărora le-am putut face față până aici, numai reducând cheltuielile la strictul necesar.

Conversiunea ne-a cauzat pierderi considerabile și de 4 ani n'am primit nici dobânzi după capitalele alocate la bănci, nici dividende după acții.

Ce am fi putut face în acești 4 ani, în domeniul culturii noastre religioase și morale, lasăm să vă imaginați d-voastră.

Și criza nu s'a terminat, creditul e zdruncinat și prospectele de refaceri sunt îndepărtate și dubioase.

Astfel și avântul luat este stârnjenit și redus, până va da Dumnezeu zile mai bune.

Situația preoției noastre intră în preocupările mele de căpetenie și nu am lipsit nici odată delă datoria de a mă îngriji de soarta ei, care este în legătură cu soarta bisericii.

Actualmente problema este din din cele mai importante — și având asigurări delă locul cel mai competent, că se va face legea de armonizare a salariilor tuturor funcționarilor, deci și a preoților, credem, că această problemă se va rezolvi spre mulțumirea generală.

Cu aceste declar sesiunea adunării eparhiale deschisă.

Omagii la adresa P. S. Episcop Nicolae Ivan.

Dl prof. univ. I. Lupaș a luat apoi cuvântul, spunând că talmăcește întreaga dragoste și toate sentimentele omagiale, pe care le păstrează P. S. S. Episcopului Nicolae Ivan colaboratorii săi pe tărâmul bisericesc, național și cultural, acum când împlinește 80 de ani!

Cum P. Sf. Sa și-a închinat cei mai frumoși ani ai tinereții ziaristicii, crede că cu ocaziunea aceasta cel mai frumos omagiu este, de a-i prezenta numărul festiv din „Renășterea“ organul episcopiei, întemeiat de P. Sf. Sa.

A adus apoi elogiul activității bisericesti și naționale a P. S. Sale Episcopului Ivan și a în-

cheiat cuvintele sale printr'un cuvânt de omagiu și prin promisiunea solemnă a colaboratorilor de până acum ai înaltului ierarh, de a-l urma cu acelaș devotament și cu aceeaș dragoste și în viitor.

P. S. S. *Episcopul Nicolae Ivan* a răspuns adânc emoționat mulțumind pentru frumoasele cuvinte cari i-au fost adresate.

A arătat apoi că în bucuria zilei se strecoară și un moment de adâncă întristare, căci a murit unul din cei mai vrednici ierarhi, *Episcopul Comșa* al Aradului, pentru memoria căruia adunarea eparhială păstrează un moment de pioasă reculegere.

Distincții pentru mai mulți preoți.

P. Sf. Sa mulțumește tuturor colaboratorilor săi pentru concursul de care s'a bucurat din partea lor. Apoi aduce mulțumiri presei române pentru cuvintele elogioase pe cari i le-a adresat.

A distins apoi cu titlul de protoerei stăvrofori pe protopopii *Teodor Herman-Dej*, *Petru Popoviciu-Abrud*, *Iovian Mureșanu-Turda*. Iar pe părintele *Ioan Cioara*, protopop onorar, preoții *Vasile Magdău-Săcelul-Maramurășului*, *Ion Rădu-Lunade-jos*, *Ion Budu-Ocna-Dejului*, *Cornel Condor-Călățele*, *George Purdea-Agris*, *Petru Tîrco-Ighiu* și *Florea Mureșanu-Cluj* au fost distinși cu brâu-roșu.

În numele tuturor a mulțumit prot. *Iovian Mureșanu*.

Au fost apoi alese comisiunile adunării eparhiale, urmând ca să înceapă lucrările lor în secțiuni.

Recepția dela palatul episcopal.

La palatul episcopal s'a dat apoi o recepție, la care au participat d. *Al. Lapedatu*, ministrul cultelor, *Episcopul militar Stroia* și reprezentanții tuturor autorităților civile și militare.

Di prof. univ. *Valeriu Moldovan* a vorbit în numele secției eparhiale a F. O. R.-ului, tâlmăcind urări de viață lungă episcopului.

II. Sa vicarul unit *Dr. Octavian Domide* a luat apoi cuvântul, aducând elogii venerabilului ierarh în numele bisericii surori greco-catolice, asigurând că apreciind înaltele merite ale P. Sf. Sale Episcopului *Nicolae Ivan*, biserica aceasta se asociază cu toată dragostea la urările cele mai bune ce se aduc Episcopului *Ivan*.

A răspuns tuturor P. S. S. Episcopul, mulțumind adânc impresionat.

Banchetul.

S'a dat apoi un banchet în saloanele palatului „*Albina*“, la care au participat vre-o 200 de invitați, cei mai distinși reprezentanți ai vieții culturale, bisericești și naționale din Ardeal în frunte cu dl ministru *Alex. Lapedatu*, Episcopii *Dr. Iuliu Hossu* și *Dr. Ioan Stroia*, prof. *Nic. Drăgan*, prof. *Ștefănescu-Goangă*, rectorul universității, prof. univ. *Ioan Lupaș*, *Dr. Eugen Dunca*, general *Ivașcu* și foarte mulți alții.

Cuvântările.

P. Sf. Sa Episcopul *Nicolae Ivan* a vorbit cel dintâi, ridicând paharul în cinstea și pentru sănătatea M. Sale Regelui, părintele culturii și al bisericii românești, identificat întru totul cu poporul Său.

Cuvintele P. S. Sale au fost primite cu o manifestație entuziastă pentru Suveran.

Di *Al. Lapedatu*, ministrul cultelor a vorbit apoi, spunând între altele:

„*Prin vigoarea trupească și sufletească cu care porți pe cei 80 de ani ai P. Sf. Tale, înfrângi Prea Sfințite cuvintele psalmistului, care pune ca limită suportabilă a vieții omenești acești ani.*

„*Căci la vârsta frumoasă și înaintată la care ai ajuns, ești Prea Sfințite, în ce privește energia și puterea de muncă, afirmarea voinții și realizarea hotărârii în ce privește bogatele virtuți și minunatele calități legate de ființa sufletească a P. Sf. Tale, acelaș care ai fost și până acum.*

„*Pare că totul se schimbă și se primenește în jurul nostru. Numai P. Sf. Ta te menții și rămâi același ce ai fost o viață întreagă — om de muncă pozitivă și constructivă, iar de când ai venit aci, ridicat la demnitate episcopală, ctitor mare și adevărat pentru biserică, pentru orașul nostru și pentru românimea ardeleană.*

„*Pentru biserică ai reînțemeiat, ai organizat și ai pus pe calea celei mai bune dezvoltări vechea episcopie românească a acestor părți de țară, fostă episcopie a Vadului, a lui Ștefan cel Mare.*

„*Orașul nostru l-ai împodobit cu atâtea monumentale clădiri și instituții, precum nimeni altul nu a mai făcut-o în așa de scurtă vreme. Ai făcut atâtea pentru consolidarea și afirmarea caracterului său românesc și pentru românimea ardeleană.*

„*Iată de ce suntem cu toții azi în jurul P. Sf. Voastre, reprezentanții bisericii, ai autorităților și ai guvernului.*

„*În numele guvernului în calitatea mea oficială vă aduc cele mai vii sentimente de iubire și vă fac cele mai calde urări de viață îndelungată și sănătate.*

Cuvintele dlui ministru *Lapedatu* au fost primite cu ovații la adresa P. S. Sale Episcopului *Nicolae Ivan*.

P. Sf. Sa Episcopul *Iuliu Hossu* a luat apoi cuvântul, aducând urările de bine ale bisericii româno-catolice prin cuvinte frumoase, cari au făcut o adâncă impresie.

Di prof. *M. Șerban* a adus omagii din partea d-sale și a dlui *Alex. Vaida*.

Au mai vorbit apoi d. *Tiberiu Cipou*, președintele societății studenților în medicină, aducând omagiile tineretului, prof. *Iuliu Moldovan*, președintele Astrei, în numele acestei instituțiuni, prof. univ. *Ion Lupaș* în numele Academiei Române, întrucât P. Sf. Sa e membru de onoare al Academiei, prof. *N. Drăgan*, primarul orașului, general *Ivașcu*, prof. *Ștefănescu-Goangă*, rectorul universității, *Dr. Eugen Dunca*, prefectul județului, exprimând cu toții omagii la adresa venerabilului ierarh.

P. Sf. Sa Episcopul *Nicolae Ivan* a răspuns tuturor. A mulțumit în special dlui ministru *Lapedatu* și P. S. Sale Episcopului *Hossu*, declarând că frumusețea gestului înaltului ierarh al bisericii greco-catolice l-a mișcat adânc.

A mulțumit apoi dlui prof. *Iuliu Moldovan*, președ. Astrei, dlui prof. univ. *Ioan Lupaș* și tuturor aceluia, cari i-au făcut urări.

Omagiul cetățenilor Clujului.

Seara, la ora 9, a fost o tragere cu torțe, organizată de secția eparhială a „*Frăției Ortodoxe Române*“, la care au participat autoritățile, studențimea și un public numeros.

S'a format o coloană care a pornit din fața prefecturii județului, în frunte cu muzica militară, parcurgând strada Memorandului, Piața Unirii și Regina Maria, până la reședința episcopiei ortodoxe.

Aici a vorbit dl *Dr. Eugen Dunca*, prefectul județului, în numele întregii lumi românești, tâlmăcind urările de bine ale acesteia, — cu ocazia împlinirii vârstei de 80 ani a P. Sf. Sale Episcopului *Nicolae Ivan*.

În numele studențimii române naționaliste a vorbit dl *Ioan Paica*.

A răspuns P. S. Episcop *Nicolae Ivan*, mulțumind pentru frumoasa manifestație ce i s'a făcut și spunând, că această zi va rămâne neperitoare atât în sufletul său, cât și în activitatea sa.

Corul teologilor a cântat apoi mai multe cântece.

Studențimea a defilat în fața P. Sf. Episcop și autorităților.

Ziua a doua.

Luni dimineata au continuat debaterile adunării eparhiale din Cluj.

Ședința a fost deschisă la orele 11 dimineata sub președinția P. S. S. Episcopului *Ni-*

colae *Ivan*. Se procedează la verificarea proeesului verbal după care se intră în ordinea de zi.

Di *Dr. Valer Moldovan*, raportorul comisiei de organizare a prezentat raportul general al Consiliului eparhial care a fost luat în desbatere specială. Adunarea a luat apoi act cu satisfacție de frumoasele cuvinte regale în legătură cu biserica ortodoxă, rostite cu prilejul investirei P. S. S. mitropolitului *Moldovei*. A adus apoi elogii marelui ctitor al bisericii, dlui *Dr. Eugen Nicoară*, care a donat institutul său pe seama Eparhiei clujene.

În sfârșit, elogiază pe P. S. Sa Episcopul *Nicolae*, pentru succesul avut de a fi câștigat pe seama episcopiei palatul din Piața Cuza Vodă, și a adus mulțumiri guvernului prezidat de dl *Tătărescu* pentru marele și frumosul gest săvârșit prin această donație, dând dovadă de înțelegerea înțeleaptă a reparației istorice convenită bisericii ortodoxe din Ardeal. Adunarea s'a identificat întru toate cu acțiunea grandioasă a F. O. R.-ului în chestiunea acordului cu Roma și a fundației *Gojdu*.

O acțiune solidară împotriva acordului cu Roma.

Di prof. *Panaitescu* a propus ca să se facă intervenții la toate episcopiile pentru lămurirea acestei chestiuni și să fie câștigată toată lumea românească pentru această acțiune mare, împotriva acordului cu Roma, care este dăunător. Adunarea a primit propunerea și a decis ca toate eparhiile să fie invitate la o acțiune solidară, iar guvernele oricari ar fi la conducerea țării să țină seamă de această acțiune mare. Adunarea hotărăște ca printr'un memoriu să se adreseze guvernului pentru a lămuri situația și să stăruie pentru neratificarea acestui acod.

S'a scos apoi în relief activitatea rodnică a Consiliului eparhial și s'a luat act de toate punctele din raport cu mulțumire și satisfacție.

Raportul secției bisericești.

Di *Dr. Ioan Vască*, a prezentat raportul Consiliului eparhial, secția bisericească. Adunarea ia act de constatările Consiliului eparhial.

Viața religioasă în parohiile noastre prezintă accente de înviorare. A sporit în măsură considerabilă interesul creștinilor pentru cercetarea bisericii, mărturisirii și împărtășirii, participarea la dferite servicii în sobor de peste 14.000 credincioși față de anul trecut. A crescut în măsură respectabilă simțul de sacrificiu pentru bolnavii și

sărăcii parohiilor, a scăzut numărul celor înstrăinați de biserică, de asemenea a scăzut numărul cârciumelor românești. În schimb au sporit cârciumarii evrei.

Propaganda religioasă prezintă aspecte multumitoare. Preoții au sporit în propovăduirea cuvântului lui Dumnezeu, în predici, prelegeri, cercetarea bolnavilor și asistența socială. În consecință și propaganda sectelor este staționară. Înregistrăm cu bucurie faptul că organele autorizate ale statului au început să se intereseze mai de aproape de problema sectelor, după ce au cunoscut că aceasta este o problemă de Stat și numai în rândul al doilea bisericesc.

Adunarea a luat act cu satisfacție de activitatea rodnică a Academiei teologice, și a adus elogii corpului profesoral și clericilor dorind ca să continue tot așa și în viitor. Să se organizeze locurile de pelerinaj în locuri cu importanță istorică pentru reînnoirea tradițiilor vechi legate de monumente însemnate din trecutul bisericii noastre. Să se dea cu o zi mai de grabă viața mănăstirii, care urmează să fie organizată în Cluj de episcopia noastră.

În legătură cu propaganda religioasă prot. V. Șpan a cerut să se caute mijloace pentru ca să se poată tipări broșuri de propagandă religioasă. De asemenea dl Dr. Nicoară a arătat modul de acțiune a d-sale și a constatat că aceste broșuri sunt un bun element pentru propagandă.

Dl Dr. V. Stanciu a spus că cea mai bună propagandă se face prin practicile bisericești: masluri, slujbe, procesiuni mai dese și cucernice cari urmează să se intensifice fără broșuri scrise, cari nu au nimic în legătură cu poporul.

Dl Dr. Baci, a accentuat că cel mai bun mijloc de propagandă religioasă este participarea intelectualilor la toate serviciile divine. Adunarea a decis ca preoții meritoși în misionarism să fie distinși. Organizarea Oastei Domnului să fie reglementată. Iar în cauza sectelor adunarea a făcut o energică intervenție pe lângă guvern, pentru lămurirea primejdiilor pentru Stat a acestei propagande și a cerut luarea de măsuri energice prin toate organele de cari statul dispune, pentru ca să se respecte cu strictete dispozițiile legale.

Raportul cultural.

Dl Dr. Andrei Buzdug, raportor al Comisiei culturale a prezentat raportul secției respective. Viața culturală a parohiilor noastre se prezintă multumitor cu toate dificultățile fi-

nanciare. Interesul față de școală a crescut și dovada este numărul copiilor cari cercetează școala primară. A sporit apoi contingentul dela sate pe seama școlilor secundare și profesionale și a scăzut numărul la gimnazii, la școlile superioare și facultăți. Cât privește analfabetismul, a scăzut cu 2 la sută. Cățiheză s'a făcut multumitor din partea preoților, neglijențele au fost sancționate. Așezămintele culturale din parohii s'au sporit, s'a sporit și numărul cetitorilor de cărți la sate. Se constată apoi o scădere a numărului ucenicilor ortodocși, ceea ce va reclama pentru viitor o atențiune deosebită.

Se hotărăște ca să se intervină pe lângă guvern ca în parohiile ortodoxe să fie numiți învățători ortodocși iar în parohiile mixte să se ție seamă de proporția confesiunilor. Să se dea apoi o atenție dedesbită căminelor, mai ales în munți. Biserica va da tot concursul pentru realizarea acestui desiderat.

Consiliul eparhial hotărăște ca să se intervină pe lângă ministerul Cultelor ca să fie supuși la examenul de capacitate și profesorii de religie și candidații noștri, deoarece în acești ani a fost admis numai unul, dela uniți au fost admiși toți candidații, acordându-li-se și o comisie specială de examinare.

Raportul secției economice.

Dl Dr. Laurian Gherman, raportorul comisiei economice prezintă un amănunțit raport. S'a constatat că criza economică din anul trecut a atins greu averea eparhiei prin legea conversiunii. Cu toate acestea s'a realizat un mic spor în gestiunea financiară și s'a reușit să se înlătore primejdia mare a deficitelor. Prin conversiune s'a pierdut din depuneri suma de 2,177.766 Lei, repartizată pe toate fondurile și fundațiile. Donațiunile în parohiile eparhiei s'au ridicat în total la 8,777.000 Lei în anul 1934. Adunarea a subliniat faptul că în numeroase parohii s'au zidit biserici noi, precum și tendința pronunțată de a se reface bisericile vechi. S'a hotărât să se facă intervenții pentru accelerarea încheerii improprietății parohiilor și înregistrarea lor la cărțile funduare.

Cât privește salarizarea și ajutorul dela Stat, preoțimea a cerut ca încadrarea ei în normele de salarizare să se facă ca și la corpul didactic. Aceasta să se facă acum și până la încadrare să nu se facă reducerile inițiate la 1 Aprilie. Adunarea a cerut să se facă de urgență legea de armonizare a salariilor, până atunci să se facă revizuirea tuturor declarațiilor cu privire la veniturile parohiale.

Ședința de după masă.

La orele 4 d. m. s'a deschis sub președinția P. S. Sa Episcopului Ivan ședința adunării eparhiale, procedându-se la complectarea locurilor vacante din Consiliul eparhial.

La despuieră scrutinului s'a constatat că protopopul Alexandru Baba din secția bisericească, a primit 34 de voturi, pentru secția culturală Dr. Ion Mateiu 33 de voturi, Dr. Aurel Baci un vot, iar pentru secția economică Dr. Eugen Nicoară 33 de voturi și Dr. Aurel Baci un vot. Au fost declarați aleși primii trei.

Problema recăsătoririi preoților văduvi.

S'a intrat apoi în ordinea de zi, comisiunea organizatoare prezentând prin referentul ei dl Dr. Seb. Stanca propunerea dlui Dr. Eugen Nicoară adresată în scris adunării eparhiale, prin care aceasta este invitată a interveni la forurile competente, spre a se soluționa cât mai curând problema recăsătoririi preoților văduvi.

După clarificările date de P. S. Sa Episcopul Nicolae Ivan se primește propunerea comisiei, hotărându-se ca biroul adunării eparhiale să intervină la Sf. Sinod pentru soluționarea cât mai urgentă și mai bună a acestei probleme.

Chestiunea edificiilor școlare.

Raportorul comisiei culturale, dl Dr. Lazăr Chirilă, a prezentat raportul despre situația clădirilor școlare din eparhie, luate pentru învățământul primar de stat.

Adunarea a hotărât că fiecare parohie, proprietară de edificiu școlar să pretindă să i se plătească pentru edificiul școlar o chirie oarecare; să se încheie în scopul acesta cu comuna un contract de închiriere; unde încă nu s'a făcut să se înfăptuiască transcrierea la cartea funduară a edificiilor școlare pe seama bisericii; deputații juriști ai adunării eparhiale sunt încredințați a întocmi un memoriu bine motivat în contra atitudinii greșite luate de contenciosul ministerului instrucțiunii.

Fondul de pensuni.

Dl Alex. Baba, a prezentat raportul comisiei de organizare referitor la starea fondurilor de pensune. Adunarea a hotărât să se facă noi demersuri printr'o delegație a deputaților și senatorilor membrii ai adunării eparhiale, ca chestiunea trecerii clerului eparhial la fondul de pensune a statului să fie soluționată cât mai repede.

Fondul de ajutor al preoților.

Dl Andrei Ludu a prezentat raportul comisiei financiare, adunarea aprobând bilanțul fondului de ajutorare a preoților, care arată la 31 Decembrie 1934 un excedent de 729.830 Lei pe lângă cele 14 de ajutoare de înmormântare solvite în sumă de 1,248.400 Lei.

Ședința a luat sfârșit la orele 6 și jumătate după amiază.

*

Martii dimineața la orele 10 desbaterile au continuat sub președinția P. Sf. Sale Episcopul Nicolae Ivan.

Cu ocazia acestei ședințe s'au votat pensiunile pe anul 1935—36, bilanțul în sumă de 31,194.966 Lei precum și bugetul general al eparhiei.

Ședința a luat sfârșit la orele 12 printr'o cuvântare a P. S. Sale Episcopul Nicolae Ivan adresată deputaților. I-a răspuns dl Dr. Aurel Baci dorind P. S. Sale ani îndelungați ca să poată continua pe calea glorioasă urmată până acum.

Protopopiatul ort. rom. Bistrița.

Convocare. Conferința preoțească de primăvară a protopopiatului Bistrița, pentru anul 1935, prin aceasta se convoacă pe zilele de 8 și 9 Iunie 1935, în parohia din Prundul-Bârgăului, cu următorul program: 1. Sâmbătă în 8 Iunie la ora 4 Vecernie cu Litie și predică, despre „Dragostea de Biserică după pilda Sf. Părinți”, rostită de preotul Victor Deac ev. Iuliu Bălan. 2. Duminică dimineața la ora 8, Utrenie și Sf. Liturghie, slujită în sobor de toți preoții, sub conducerea subsemnatului. Predică la Priceasnă după textul Sf. Evanghelii: „Eu pentru aceștia mă rog, nu mă rog pentru lume, dar pentru cei pe care mi i-ai dat, căci ei sunt ai Tăi”, rostită de preotul Vasile Deac, ev. de Valeriu Cădea. După Sf. Liturghie, conferință populară, „Concluziuni referitor la situația bisericii și a preoților de azi — are Statul lipsă de biserică și preoți, ori nu?, ținută de preotul Ioan Bunea. 3. Ședință intimă, a) Constatarea celor prezenți și aprecierea scuzelor pentru absențe, b) Constituirea biroului, c) Discuții asupra serviciilor divine, a predicilor și a Conferinței populare, d) Cetirea și discuție asupra temei: „Prin ce mijloace ar putea câștiga preoțimea locul ce i se cuvine, după pregătirea ei în cadrele salariilor publici”. Această lucrare se va prezenta în scris de fiecare preot, e) Comunicări oficiale, f) Eventuale propuneri, g) Închiderea ședinței

Cucern. domni preoți, sunt invitați a se conforma Regulamentului pentru ținerea Conferințelor preoțești și a nu lipsi dela această datorie obligatorie. Absențele nemotivate, vor fi menționate în raportul către Ven. Consiliu Eparhial. Legătura la Prundul-Bârgăului cu tren și autobus, înainte și după masă, la întoarcere de asemenea.

Pr. V. MUREȘIANU,
adm. prot.

**Abonați și răspândiți
„VIAȚA ILUSTRATĂ”**

† Episcopul GRIGORIE COMȘA

Este atât de dureros să vorbim despre trecerea Prea Sfințitului Episcop Grigorie al Aradului în lumea vecinicii.

Tânăr și voios, chipeș și optimist, figura lui athletică era par'că o veritabilă întrupare a sănătății umane desăvârșite, ce înfruntă cu dispreț a-saltul microbilor semănători de maladii distrugătoare.

Și totuși această robusteță excepțională a fost nemilos doborâtă de irezistibilul virus al morții, curmând fără veste una din cele mai înflăcărâte activități episcopale ale Bisericii noastre.

Căci defunctul s'a afirmat încă de pe băncile școalelor dela Făgăraș, Sibiu și Budapesta, ca o formidabilă energie, care prin silinți aproape neînchipuite, dobândește diplome și titluri, funcțiuni și onoruri, ce l-au ridicat în stima tuturor oamenilor de bine.

Reușind să fie ales Episcop la vârsta de 36 ani — ceea ce nu se întâmplase de mult în Biserica noastră — părintele Grigorie a ținut să justifice biruința sa printr'o muncă imensă, care se aseamănă cascadelor vijelioase dintr'un râu de munte. Aradul a avut prilejul să vadă cum tre-sare viața Eparhiei în toate domeniile ei, grație activității fără odihnă a P. S. Grigorie, care a căutat s'o consolideze prin parohii și biserici noi, prin organizarea tineretului în societatea Sf. Gheorghe, iar a poporului în Oastea Domnului și Frăția Ortodoxă. O deosebită grijă a dat vizitațiunilor canonice, străbătând în lung și în lat Eparhia, spre a duce cuvântul învățurii și al idealismului ortodox în toate satele noastre. O luptă aprigă și necruțătoare a dus cu sectanții, atât de numeroși și primejdioși în Bănat, risipind multe din cuiburile lor, prin pregătirea specială ce și-o câștigase. Glasul lui de tunet cutremura bolțile și zguduia văzduhul, ori de câte ori slujia sau cuvânta în uimirea ascultătorilor credincioși, sau a adversarilor legii noastre străbune. Căci era un orator temut și neobosit, care nu scăpa un prilej spre a vesti un adevăr evanghelic, ori a înfiera o rătăcire omească. Dar o egală râvnă a manifestat și în domeniul publicistic, unde prin aceeași forță creatoare fără pereche, a bătut un adevărat record, tipărind peste 100 lucrări, cari i-au adus suprema satisfacție morală de a fi fost ales membru de onoare al Academiei Române.

Eră firesc ca o muncă atât de variată, de bogată și de infatigabilă să stârnească admirația păstorilor săi, îndemnându-i și pe ei la aceeași înțelegere a datoriei, și înfiripând raporturi cordiale de iubire, atât de necesare prosperării ori cărei instituții bisericești.

Iată, de ce înțelegem marea durere a eparhioșilor dela Arad, cari nu se vor putea consola curând de pierderea adâncă, ce i-a lovit atât de neașteptat.

Participând cu toată inima la jalea lor, care este a Bisericii întregi, vărsăm și noi o lacrimă fierbinte pe mormântul tânărului Vlădică Grigorie, care prin viața lui de jertfă și disprețuitoare de moarte, și-a asigurat un nume pilduitor în analele ortodoxiei și patriotismului românesc.

Funerariile P. S. Episcop Grigorie.

Marti în 28 Mai a avut loc slujba tristă a înmormântării, săvârșită de P. S. Episcopi Cosma al Dunării, Vasile al Caransebeșului, Policarp al Românilor din America, Andrei Magier și Vasile al Sibiului și un mare sobor de preoți, printre cari erau și păr. consilier Seb. Stanca și Arhidiacon I. Vască, delegați ai P. S. nostru Episcop Nicolae.

Erau de față toate autoritățile civile și militare, Casa Regală fiind reprezentată prin dl Anton Mocioni, iar guvernul prin dl Al. Lapedatu. Un public imens a ținut să asiste la această dureroasă ceremonie funebră.

Au rostit cuvântări impresionante P. S. Episcopi Cosma și Vasile Lăzărescu, dl ministru Al. Lapedatu, arhimandritul I. Suci, inspectorul șef Sabin Evuțianu, Dr. V. Bologa în numele „Astrei” și dna E. Săulescu din București din partea Societății femeilor ortodoxe.

Apoi cortegiul nesfârșit a plecat spre gară, iar de acolo un tren special a dus sicriul și pe însoțitori la Mănăstirea Hodoș. Aici, după un scurt serviciu religios, P. S. Episcop Policarp Morușca, fostul igumen al mănăstirii a ținut o vibrantă predică, zăgrăvind personalitatea defunctului și opera lui bogată. După care trupul neînsuflețit al regretatului vlădică a fost coborât într'un mormânt provizoriu, sub streșina bisericii.

Vecinică să-i fie pomenirea binecuvântată!

Sfințirea temeliei bisericii ortodoxe române din Poienile de sub Munte, prot. Maramurăș.

În comuna Poienile-de-sub-Munte din județul Maramureș, în vara anului 1931, în curs de câteva săptămâni, au trecut la religia ortodoxă 3500 de suflete. Slujbele religioase în acest timp se săvârșiau, ca pe vremea primilor creștini, sub cerul liber, într'o grădină la marginea satului, de preotul din Remeți Leontie Gazea.

Din indemnul noului păstor sufletesc — preotului Isidor Vzdulschi, care a știut să mențină aprinsă flacăra credinței ortodoxe în sufletele credincioșilor, aceștia cu jertfa și munca lor proprie și-au ridicat o biserică destul de încăpătoare din lemn tare, pe un loc străin.

Însă prin grija păr. prot. M. Munteanu, s'a cumpărat o casă parohială cu o grădină în centrul comunei pe

un dâmb frumos cu suma de 55.000 Lei din fondul cooperativei „Zorile Maramureșului”.

În această grădină, la 12 Mai a. c., s'a sfințit temelia unei mărețe biserici — 26 m. pe 15 m. în formă de cruce, cu hramul sf. Mare Mucenic Dimitrie.

După sf. Liturghie, săvârșită de păr. prot. Mihail Munteanu împreună cu preoții Leontie Gazea din Remeți și Sebastian Sârcu din Vișeu-de-sus și preotul locului Isidor Vzdulschi păr. prot. a ținut o predică înălțătoare. Apoi a cetit actul arhieresc pentru sfințirea noiei temelii de biserică, îndemnându-i pe toți să meargă în procesiune la locul destinat pentru sfințire.

Slujba sfințirii și punerea pietrei

fundamentale, săvârșită după orânduiala sfintei noastre biserici ortodoxe, a produs o mare impresie evlavioasă în întregul popor, către care s'au alăturat și mulți greco-catolici.

A urmat apoi predica ținută de preotul Leontie Gazea, care a explicat că temelia bisericii noastre este numai Domnul nostru Iisus Hristos (Ioan 28, 16; 1 Cor. 3, 11).

După sfințirea temeliei am pornit iarăși în procesiune la biserică, unde s'a săvârșit vecernia. Păr. prot. a vestit poporul că va da din fondul cooperativei „Zorile Maramureșului”

un ajutor de 20.000 Lei și 100 cub. lemne pentru zidirea bisericii.

A mai vorbit preotul locului păr. Vzdulschi, amintind năcazurile și piedecile peste cari a trecut această parohie dela înființarea ei până acum, îmbărbătând pe credincioșii săi cu frumoase cuvinte, că până vor ajunge la „limanul cel bun” încă mai sunt multe necazuri de îndurat, dar cu ajutorul lui Dumnezeu pe toate le vor birui spre rușinarea vrășmașilor ortodoxiei.

Pr. L. GAZEA,
Remeți-Maramureș.

INFORMAȚIUNI

Aniversarea de 80 ani a P. S. Episcop Nicolae. Serbătorită în ziua de 26 Mai a. c. la Cluj, a luat proporții cu adevărat neașteptate. Pe când iubitul nostru Arhieru doria să petreacă această zi mare în post și rugăciune, Clerul și poporul eparhiei au socotit că ea trebuie să fie un praznic de bucurie generală. Astfel ni s'a dat să vedem festivități de o rară frumusețe, ce-au prins în emoția lor nu numai pe credincioșii Bisericii noastre, ci pe toți Românii din capitala Ardealului.

Presa întreagă a consacrat articole pline de elogii P. S. Episcop Nicolae, iar numeroasele scrisori, adrese și telegrame sosite din toate colțurile țării, sunt tot atâtea omagii aduse unei munci extraordinare, care a făcut minuni în slujba Bisericii și a Patriei.

Vom strânge toate aceste dovezi impresionante într'un volum, care să rămână ca izvor de îndemnuri înalte pentru generațiile de mâine.

Adunările Eparhiale. Ziarele ne anunță, că Dumineca trecută, adunările eparhiale s'au întrunit în toate centrele episcopale ale Bisericii noastre, ocupându-se serios de problemele religioase, culturale și economice ale credincioșilor. Pretutindeni s'a constatat un progres real, de înviore a vieții religioase, deși greutățile sunt numeroase. Salarizarea Clerului a fost una din chestiunile cele mai viu dezbătute.

Ziua restaurației. La 8 Iunie, data istorică a urcării M. Sale Regele Carol II-lea pe tronul țării, va fi sărbătorită anul acesta cu un fast deosebit în toată țara. Suveranul nostru iubit a hotărât, ca ziua de 8 Iunie, să fie sărbătoarea tineretului, care se pregătește de praznic sub îndrumarea O. E. T. R. din București. Toate organizațiile sportive, în frunte cu cercetașii și cercetașele din țara întreagă, O. N. E. F., legiunile premilitare ș. a. vor defila în orașul lor, iar în Capitală vor fi aduși din toate colțurile 25.000 cercetași și cercetașe spre a saluta pe M. Sa Regele pe câmpul dela Cotroceni. Va fi una din cele mai înălțătoare festivități, la care cetățenii vor participa cu tot sufletul.

Nouii membri ai Academiei Române. În sesiunea din cursul luni Mai au fost aleși membri activi ai supremei noastre instituții științifice

dd. Nicolae Titulescu în secția istorică, și T. Capidan dela Universitatea din Cluj în secția literară. Scriitorul I. A. Basarabescu recomandat de secție în locul lui I. Bianu, n'a fost ratificat de adunarea plenară.

Congresul femeilor ortodoxe. Dumineca trecută s'a ținut în București congresul anual al Soc. femeilor ortodoxe de sub președinția d-nei Alexandrina Cantacuzino. Dările de seamă citite, au arătat activitatea rodnică a doamnelor grupate în jurul acelei instituții cu atâtea merite pentru viața noastră culturală și națională.

Monumentul martirilor din Beiuș. În urma inițiativei distinsului protopop ortodox Petru Popp din Beiuș, s'a înălțat în piatră un frumos monument în amintirea martirilor Dr. Ioan Ciordaș și Dr. Nic. Bolcaș, ucisi mișelește de unguri în 1918. Serbările de inaugurare au loc în 6 Iunie a. c., în prezența d-lui ministru Al. Lapedatu, ca delegat al Guvernului.

Monarhia în Grecia. Ziarele engleze vorbesc tot mai insistent de restabilirea monarhiei în Grecia. În acest scop Ex-regina Elisabeta ar fi plecat din București la Londra spre a realiza împăcarea cu Ex-regele Gheorghe.

Reforma Duminecii în Turcia. Președintele Republicii, dl Kemal Ata Türk a mai realizat o inovație: ziua Duminecii ca zi de odihnă a fost înlocuită cu Vinerea. În același timp a decretat, că numai o singură zi a anului va fi sărbătoare națională. În celelalte trebuie să se muncească.

Grevele studențești. Deoarece în vremea din urmă studenții dela medicină și drept au declarat iarăși greva, pe motiv că nu li se împlinesc anumite cereri, Senatul universitar a închis facultățile respective. În acord cu toți rectorii, Ministerul Instrucției a hotărât să păsească la măsuri energice, spre a pune capăt tulburărilor, ce dăunează atât de mult Universitatea și chiar interesele adevărate studențești.

Procesul unor fraudatori. La Sibiu s'a început acțiunea penală contra unor funcționari necinstiți, cari în anii trecuți au păgubit „Astra” cu sume ce se ridică aproape de un milion Lei. Tribunalul a condamnat pe fostul casier Ion Banciu la 5 luni închisoare, cu pierderea drepturilor politice pe 3 ani și la plata cheltuielilor de judecată. Aceiași pedeapsă i s'a dat și funcționarului C. Simtion. Părțile au făcut apel.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.